

Nr 188.

Av herr **Johanson** i Norrköping m. fl., angående översyn av bestämmelserna i lagen om rätt till jakt m. m.

Under två tidigare riksdagar har motion framförts med förslag om översyn av lagen om rätt till jakt och av Kungl. Maj:ts förordning om jaktstadga. Motionernas syfte har framfört allt varit att eliminera bristerna i nämnda bestämmelser, vilka varit i kraft sedan 1938, d. v. s. i nio år. Det är tämligen naturligt att en lag inte kan, när det gäller så ömtåliga spørsmål som frågan om viltvård och jakt, med en gång utformas så att den i den praktiska tillämpningen blir tillfredsställande på alla områden. De brister som i den praktiska tillämpningen uppstå böra givetvis med det snaraste avlägsnas.

De tidigare framhållna motiveringarna för en översyn ha bl. a. varit, att vårt lands skogar, som till 60 % ägas av staten och de stora bolagen, inte varit tillgängliga för de breda folklagren i fråga om jakten. Jakten och viltvården ha många anhängare bland småfolket. Härtill bidrar givetvis att jakt och viltvård skänka utövaren omväxling och förströelse, vilket är av stor vikt särskilt på de platser där rekreativsmöjligheterna i övrigt äro små. Denna förmån tillkommer nu i de flesta fall blott ett fåtal människor och därvid framför allt de mest välsituerade i bolags- och bruksledningarna på landsbygden och i städerna. Där man på grund av omständigheter inte helt kunnat avstänga småfolket från rätten att söka erhålla ett jaktarrende, har man satt så högt pris på arrendet att det inte varit ekonomiskt möjligt för de mindre välsituerade att med framgång kunna konkurrera om arrendena. Vid riksdagsbehandling av denna fråga 1946 bekantgjordes med inlägg, huru som en enda person i en kommun i Östergötland dels genom egna marker och dels genom arrende slagit under sig 3 000 hektar av kommunens 5 000.

Jaktvårdsavgifterna, som nu måste erläggas endast av icke markägare eller av mindre sådana, vilka icke enbart kunna jaga på egen mark, beteckna även en orättvisa. Detsamma gäller bestämmelserna om bildandet av jaktvårdsområden. Dessa bestämmelser möjliggöra för de stora markägarna att dels tvinga in de mindre i ett jaktvårdsområde och dels inskränka deras jakträtt. Det har inträffat att sonen till en lantbrukare, vars fader varit medlem av ett jaktvårdsområde, nekats jaga på sin fars marker.

Ett par av de stora bolagen ha efter att dessa frågor uppmärksammats i riksdagen funnit för gott att själva vidtaga förändringar i den riktning motionärerna syftat till. Mo och Domsjö, som äga över 1 miljon tunnland skog,

bekantgjorde i ett remissyttrande till motionen vid föregående riksdag att man till mycket låga arrendeavgifter och i vissa fall avgiftsfritt upplåtit rätt stora områden till jakt och viltvård till såväl anställda arbetare och tjänstemän som till andra. Uddeholmsbolaget i Värmland upplyste i sin tidning »Vi uddeholmare» nr 10 1946 att man där är inne på samma linje.

»Jakten har för länge sedan slutat vara ett näringsfång eller ens ge någon ekonomisk avkastning. Den är främst att betrakta som en tillgång för stärkande av folkhälsan. Dianas dyrkare skänker den avspänning från dagens id, en hälsosam vederkvickelse i skog och mark, samtidigt som den bereder sina hängivna utövare ett stort nöje. Ovanstående synpunkter hava varit utslagsgivande inom bolagets ledning vid behandlingen av förslagen till ny jaktvårds- och jaktorganisation.

. . . . Inom ramen för sålunda fastställt medlemsantal kan varje hos bolaget anställd tjänsteman, förman eller arbetare vinna inträde i ett jaktvårdsdistrikt.»

Dessa exempel, som dock tyvärr utgöra endast undantag äro glädjande och bekräfta att vår mening om en ny ordning på detta område äger berättigande och vinner ökad förståelse. Vi anse att en ändring i stort bör åstadkommas i snabbare takt, vilket bör ske genom att bestämmelserna omarbetas på sådant sätt att även de, som sakna förståelse för denna frågas betydelse, tvingas in på dessa viktiga vägar.

De nya lagbestämmelser vi syfta till skulle inte minst bidra till större ordning och reda i jakt- och viltvårdsfrågorna när det gäller de av staten och ecklesiastiska myndigheter ägda skogarna. Statens kronoparker, kronoöverlopsmarker och renbetesfjällens skogar omfatta inte mindre än 6 087 126 hektar, d. v. s. 12 174 252 tunnland. De ecklesiastiska skogarna omfatta 370 900 hektar eller 741 800 tunnland. Det finns många exempel på hur de myndigheter som handha skötseln av statens skogar helt godtyckligt utarrendera dessa jaktmarker utan ringaste hänsyn till ortens befolkning. Det har för övrigt också förekommit att ledigt arrende icke ens utannonserats utan bortsatts helt privat, varigenom ortens innevånare fränkännt möjligheten att söka arrendet.

I remissyttrandet till motion nr 76 i andra kammaren 1946 i denna fråga säger Svenska jägareförbundet i anledning av krav på omarbetning av jaktstadgan att detta inte nödvändigtvis bör ske genom riksdagens beslut, utan endast genom hänvändelse till Kungl. Maj:t. Detta kan i och för sig vara riktigt, men när nu jaktstadgan är en följd av lagen om rätt till jakt och intimt förknippad med denna, torde det lämpligaste vara att riksdagen vid eventuella ändringar av jaktlagen även ändrar jaktstadgan. Det finnes föråldrade bestämmelser, som helt strida mot nutidens viltvårds- och djurskyddssynpunkter. Nämnas bör då den allmänt tillåtna gryt- och klappjakten, den oenhetliga stövarjakten, som med hänsyn till rådjuren under vissa

årstider och för vissa lokaler kan leda till uppenbart djurplågeri. I tidningspressen bekantgjordes vidare under december månad 1946 att jaktvårdspolisen i Revesjö socken i Västergötland påträffat tjuvjakt medelst mäsingssnaror. Detta betecknades som »omänskliga metoder» och man hoppades att polisen skulle få tag i de skyldiga. Att det är »omänskliga metoder» kan man hålla med om, men om de äro mera omänskliga därför att de utan Kungl. Maj:ts tillåtelse utförts i Revesjö än när de utövats med Kungl. Maj:ts tillåtelse genom jaktstadgans paragraf 6 mom. 3 i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län kan ju ifrågasättas. Jaktstadgans nämnda paragraf tillåter nämligen sådana jaktmetoder på vissa platser, och det torde enbart genom detta exempel vara bevisat att det är nödvändigt att få en ändring till stånd. Det är föga konsekvent att förbjuda en »omänsklig metod» i ena delen av landet och sedan i kraft av lag legalisera den på andra håll. Även licensjakt på älg samt älgskadefonden böra bli föremål för grundlig omprövning då det visat sig att det också här ges upphov till många missköligheter.

Med hänvisning till vad ovan framförts föreslås,

att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en översyn av bestämmelserna i lagen om rätt till jakt av den 3 juni 1938 och jaktstadgan av den 3 juni 1938 och att Kungl. Maj:t därvid beaktar de anmärkningar mot nu gällande bestämmelser, som i denna motion blivit framställda, samt

att vid utarbetandet av förslaget till nya bestämmelser inte endast representanter för Svenska jägareförbundet utan även representanter för Jägarnas riksförbund och för böndernas och lant- och skogsarbetarnas ekonomiska och fackliga organisationer måtte lämnas tillfälle till medverkan.

Stockholm i januari 1947.

Harald Johanson.

Nils Jönsson
i Rosshol.

Göran Petterson.

Gösta Kempe.

Bertil von Friesen.

Axel Nordström.